

בי מדרשא

לעולם אל ימנע אדם את עצמו מביהמ"ד אפילו שעה אחת

רבי אליהו הכהן בייפוס שליט"א – ביהכ"נ דרכי אי"ש

בדין בורר בבדיקת אניטגן בשבת

מהאוויר ומרכז אותו שיהיה ריכוז יותר גבוה של חמצן האם זה בורר, שבאוויר אדם לא מרגיש שיש כמה סוגים ורק לאחר שרכזו אויר עם ריכוז גבוה של חמצן המשתמש מרגיש שיש לו אויר שיותר קל לו לנשום אותו, וכה"ג יל"ד בבורר את האויר על ידי מסננת של מזגן (והנידון באויר שלא ראוי לאיסנטיס לדעת הבה"ל דיש להחמיר דל"מ מה שנאכל לרוב אדם או באויר שלא ראוי לכל אדם), וכן יש שדנו לנער בקבוק סודה כדי להוציא את הגזים.

(וכה"ג יש נידון להסיר את מכסה הקדירה ע"מ שהמים יתאדו, והנה כששופך את המים יש מצבים דהו"ל בורר, ויל"ד כשמוציאם ע"י שגורם להם להתאדות, וכאן גרע שבמצב התערובת התערובת של המים זה דבר ממשי, אבל הברירה אינה ע"י הוצאת הפסולת אלא ע"י הפיכתה לאויר, ויל"ד כשיש לו תערובת של ב' מינים ושורף את התערובת ורק המין שאינו רוצה נשרף, ונמצא שאינו מוציא את הפסולת אלא גורם שלא תהי' קיימת).

ויש לדון בכל א' מהסברות דלעיל, דמש"כ דהו"ל כבירית פסולת מפסולת, יל"ח דהנה גם בביצה לא ברירא כ"כ מ"ט לא חשיב בורר אוכל מפסולת כיון שצריך את החלמון ע"מ לגוון, ואולי י"ל דבדבר שהוא אוכל אין חשיבות של לגוון וכלפי השימוש של אוכל חשיב כפסולת מפסולת, אבל בנד"ד שאינו אוכל י"ל דשפיר יש חשיבות למראה והו"ל בורר.

בנידון ב' י"ל דאנטיגנים בריאים ואנטיגנים חולים הו"ל ב' מינים.

בנידון ג' י"ל דיצירה שכל מטרתה לזמן קצר כיון שעשתה את מטרתה שפיר חשיב ברירה לאוצר.

בנידון ה' עיקר היתרו של החזו"א בתיון לא ברור, וגם תלמידי החזו"א החמירו בזה.

בנידון ו' יל"ד ג"כ דהכא גרע כיון שרואים את הפסים צבועים חשיב טפי דבר ממשי.

ויש להאריך טובא בכל א' מהסברות דלעיל, ותן לחכם ויחכם עוד.

ויל"ד עוד דגם את"ל דהברירה של האנטיגנים לא חשיב בורר, מ"מ יל"ד אם ברירת הפס הבריא מתוך התמיסה יחשב בורר, דהרי רואים בעינים שיש תמיסה ורודה והגורם לזה משום שמעורב בה נקודות אדומות ובורר את הנקודות האדומות לתוך הפס של הנוגדנים הבריים ויש בזה תועלת לדעת שהבדיקה תקינה, ובזה ל"ש חלק מהסברות דלעיל.

בנידון בדיקת קורונה בשבת כבר נתבאר מה שיל"ד בזה בשיעורים שעברו, ויש שעוררו לדון בזה עוד מצד בורר וכדיבואר בסמוך בע"ה, ויש לדון ולברר את הצדדים בזה, ובחלק מהנידונים יתכן גם נפ"מ במקומות אחרים.

והנה אופן הבדיקה הוא ע"י שברוק יש חומר שנקרא אנטיגנים וכשיש קורונה יש ברוק אנטיגנים חולים, ויש תמיסה שתכונתה לצבוע את האנטיגנים באדום וכיון שיש בה אנטיגנים בריאים והם צבועים באדום ומפוזרים בתמיסה לכן רואים בתמיסה צבע ורוד קלוש.

והסטיק של הבדיקה הוא סוג נייר מיוחד שיש עליו נוגדנים שהם חומרים שתופסים את האנטיגנים, ויש על הסטיק שני פסים ובפס היותר קרוב יש בו נוגדנים רק של האנטיגנים החולים והיותר רחוק יש בו נוגדנים של אנטיגנים בריאים, וכשהאנטיגנים נתפסים בפס עם הנוגדנים הפס נצבע באדום כיון שיש ריכוז של אנטיגנים בפס והם נצבעו מכח התמיסה באדום, ואם הפס הקרוב נצבע זה סימן שהוא חולה כיון שנתפסו שם אנטיגנים חולים, וכשהפס השני נצבע זה הוכחה שהבדיקה תקינה ונתפסו שם האנטיגנים הבריים, ויל"ד שיש כאן ברירה שבורר את האנטיגנים החולים מתוך הבריים.

ויש לדון מכמה אנפי שאין זה בורר.

א' אין כאן שמוש לא באנטיגנים החולים ולא באנטיגנים הבריים, והוי כמו בורר פסולת מפסולת וכמש"כ בבה"ל ס"ג ד"ה היו לפניו שהטעם דשרי לברור חלמון מחלבון ולא הוי כבירית ב' מיני אוכלים בכלי משום ששניהם לא אוכל וכל המטרה בחלמון רק לגוון את החרדל.

ב' דחשיב מין אחד ואף שיש חילוק ביניהם שא' אנטיגנים בריאים וא' חולים מ"מ כיון ששניהם אנטיגנים ושניהם צבועים באדום י"ל דחשיב מין אחד.

ג' דעיקר מלאכת בורר היא העמדת הדבר המבורר לאוצר (כמבואר שבת ע"ד נעשה כבורר לאוצר) וכאן אין כאן יצירה של ברירה לאוצר, כיון שאין שימוש באנטיגנים לאחר הברירה והתועלת רק בסימן שמהוים.

ד' כיון שא"צ את האוצר רק כדי לראות ולא ע"מ להשתמש י"ל דהו"ל מלאכה שאין צריך לגופה.

ה' דהו"ל בורר לאלתר, ואף שהברירה בכלי באנו לנידון ברירה בכלי שכל יעוד הכלי לצורך שימוש לאלתר שהחזו"א (סי' נ"ג ד"ה מן האמור) דן להתיר בתיון.

ו' ובר מן כל דין יש סברא גדולה לומר שהתורה נתנה לפי הדברים הנראים בראות העין, ולא דנים שיש כאן תערובת של אנטיגנים שבורר את החולים מהבריים, הגע עצמך במחולל חמצן, שפעולתו היא שלוקח חמצן